

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Saksbeh./tlf.nr.:
Erik Bruun /
+4722527048
Deres ref./Deres dato:
/

Vår ref./ dok. id.:
1410815
Vår dato:
01.03.2010

Søknad om dispensasjon fra konsesjonsvilkår for bruk av Statnetts reservekraftverk på Nyhamna og Tjeldbergodden, jfr. energilovforskriften § 7-4

1. Bakgrunn

Reservekraftverkene på Nyhamna og Tjeldbergodden ble bygget med henblikk å håndtere situasjoner med energiunderskudd i Midt-Norge, jfr. St.meld. nr. 18 (2003-04). Dette går klart frem av anleggskonsesjonene for de to reservekraftverkene med tilhørende dokumentasjon. I henhold til konsesjonsvilkårene og de bakenforliggende dokumenter kan kraftverkene bare benyttes dersom det oppstår en svært anstrengt kraftsituasjon (SAKS). SAKS foreligger dersom sannsynligheten for strømrasjonering, som en veiledende grenseverdi, må vurderes å være høyere enn 50 prosent.

Det foreligger ikke en SAKS i Midt-Norge i dag. Kraftsituasjonen er imidlertid så vidt stram at dersom det inntreffer driftsforstyrrelser i Midt-Norge vinteren/våren 2010, vil konsekvensene kunne bli alvorlige. For å kunne håndtere slike situasjoner, ønsker Statnett å kunne ta i bruk reservekraftverkene. Statnett søker med dette om dispensasjon fra konsesjonsvilkåret om at kraftverkene kun kan brukes i ved SAKS, på den bakgrunn og under de forutsetninger som fremgår nedenfor. Hjemmel for slik dispensasjon er energilovforskriften § 7-4. Reservekraftverkene vil da kunne sees på som et skjerpet beredskapstiltak, som vil muliggjøre at driftsforstyrrelser kan håndteres bedre og raskere.

2. Begrunnelse for søknaden

Midt-Norge er et område med underskudd på energi. Denne vinteren er underskuddet større enn normalt, og situasjonen er betegnet som stram. Underskuddsområdet er avhengig av tilstrekkelig importkapasitet for at markedet skal håndtere situasjonen. Ut fra dette er det viktig at importkapasiteten er så god som mulig. Statnett har i henhold til forskrift om beredskap i kraftforsyningen et ansvar for å være i stand til å gjenopprette drift i tilfelle av utfall. Varigheten av et utfall vil bl.a. bero på hvilken komponent som rammes.

Vanskelig driftssituasjoner kan oppstå momentant og kan føre til at større områder blir særlig sårbare. Statnett vurderer utfall av noe varighet i et større område som sterkt uønsket, særlig når en har muligheter til å forsikre seg mot dette. Økt beredskap i reservekraftverkene og bruk av disse vil kunne redusere risikoen for at Statnett må beordre utkopling av forbruk ved en vanskelig driftssituasjon.

Systemansvarlig må på egen hånd kunne vurdere og avgjøre hvorvidt reservekraftverkene skal tas i bruk. I henhold til fjerde og femte ledd i forskrift om systemansvaret § 12 om vanskelige driftssituasjoner og driftsforstyrrelser, kan Statnett som systemansvarlig ved driftsforstyrrelser kreve å få benytte all tilgjengelig regulerbar effekt i produksjonsapparatet til å gjenopprette normal drift. Bruk av slik effekt forutsetter imidlertid at

den er tilgjengelig fra kraftverk som har adgang til å produsere, og effekten fra reservekraften er derfor ikke tilgjengelig så lenge det kreves en SAKS-situasjon før de kan kjøres. Dersom dispensasjon gis, vil derimot også reservekraftverkene kunne beordres kjørt for å avhjelpe situasjonen.

Søknaden om dispensasjon er tidsbegrenset til 31.5.2010. Etter vår oppfatning vil driftssituasjonen på det tidspunktet være bedret som følge av økt tilsig, og det vil ikke være behov for effekten fra reservekraftverkene.

Selv om søknaden om dispensasjon fra konsesjonsvilkårene skulle bli innvilget, er det viktig at Statnett fremdeles har reservekraftverkene som et virkemiddel for å håndtere en SAKS-situasjon på samme vilkår som før.

3. Regelverk og konsesjonsvilkår

I henhold til St.prp. nr. 18 (2003-04) og gjeldende konsesjoner krever oppstart av reservekraftverkene godkjenning fra NVE. Det vises til regelverket om SAKS, og det er klart forutsatt at reservekraftverkene bare kan benyttes i SAKS-tilfelle, jfr. det som er sagt ovenfor.

I denne sammenheng bør det nevnes at tilsvarende formuleringer om at reservekraftverkene kun kan brukes i tilfelle av SAKS finnes også i utslippstillatelsene for CO2 for begge reservekraftverkene. Her er det miljøvernmyndighetene som er konsesjonsmyndighet. Bruk av reservekraftverkene ved en vanskelig driftssituasjon vil i tillegg til dispensasjon fra NVE også kreve godkjenninger og avklaringer fra forurensningsmyndighetene. Statnett vil følge dette opp.

I henhold til energilovforskriften § 7-4 er det adgang til å gi dispensasjon fra vilkår i konsesjoner gitt i medhold av energiloven. Statnett ber om at denne hjemmelen blir brukt.

4. Innholdet i dispensasjonen

Statnett ber om dispensasjon i henhold til energilovforskriften § 7-4 fra vilkåret i anleggskonsesjonene for reservekraftverkene på Nyhamna og Tjeldbergodden om at de bare kan brukes i tilfelle SAKS, iht. følgende:

- (i) Dispensasjonen gjelder dersom det oppstår en vanskelig driftssituasjon i Midt-Norge og systemansvarlig vurderer at bruk av reservekraftverkene er nødvendig for å håndtere situasjonen.
- (ii) Dispensasjonen gjelder reservekraftverkene på Nyhamna og Tjeldbergodden.
- (iii) Systemansvarlig kan bestemme om og når reservekraftverkene skal settes i drift, jfr. forskrift om systemansvaret i kraftsystemet § 12, fjerde og femte ledd.
- (iv) Dispensasjonen gjelder frem til 31. mai 2010 og faller da bort uten nærmere varsel.

Med vennlig hilsen
Statnett SF

Øivind Rue
konserndirektør

Kopi: Miljøverndepartementet
Klima- og forurensningsdirektoratet